

Undirgrundin — okkara ábyrgd

DIMMA endar oddagrein sína »vælgeromhu« í gjár við at siga, at um liviligt skal vera í Føroyum, mugu vit veljarar vanda okkum meira um, hvørji fólk vit velja á ting.

VIT kunnu ikki annað enn vera samdir við Dimmu í, at størsti álvari eigur at verða kravdur av tingmann-ing okkara og at umráðandi er við besta møguliga fólk á tingi.

MEN skolin yvir ein kamb halda vit tó ikki, at verandi tingmanning er so nógv vánaligari enn mangar und-anfarnar. Sjálvsagt minnst vit við gleði og virðing farnar politiskar kempur á tingi, sum vit hava almik-ið fyrri at takka. Serstakliga teimum, bæði samríkismonnum og øðrum, sum undir givnu politisku umstøð-unum altíð sum frægast royndu at draga somu línu fram ímóti størsta møguliga føroyska sjálvbjargni.

HETTA eydnaðist mangan — og al-tíð í bestu semju við størri ríkis-partin, so føroyingar munnu ikki við Dimmu halda, at nakað forgjört

skuldi verið í framhaldandi at ting-ast við danir um øll hugsandi viður-skifti, vit sjálvir halda skil vera í at fáa greiðari.

MEN Dimma dylur heldur ikki, at sambandið, sum tað sær út í dag, als ongan hug hevir til at tingast við danir um eitt náttúrligt ábyrgd-arbýti av teimum viðurskiftum, vit sum ríki hava í felag.

GAMLA skilagóða samráðingarlá-gið er slept og fyrri føroyingar so týð-andi mál sum ráðarættur yvir tí óki, vit búgva á, undirgrundini, verður háðandi skírt sum tant og fjas — »en slags nationalt højdepunkt«, ætlað til atkvøðutroling.

KANN vera, at Dimmu og sam-bandinum í teirra samskipti við ríkis-myndugleikarnar, ongantið hevir eydnað at fáa undirtøku fyrri nøkr-um ynskjum føroyinga um broytt viðurskipti Danmarkar og Føroya millum, og at tað út frá hesum verður sagt í Dimmu, at »fælles ejendomsret til undergrunden er en af støttepillerne til rigsfællesskabets bestaaen«, og at sjálvt tær minstu broytingar í hesum máli leiða til loysing, at danir so lata okkum sigla okkara egna sjógv.

MEN Dimma og Sambandið vita kortini betur. Tað ríður teimum nevniliga nú sum marran, at tað hevir eydnað øðrum, serliga lög-manni okkara, at fáa í lag úrslita-betri og fyrri føroyingar virðiligari kjak við ríkismyndugleikarnar um okkara sjálvsögdu yvirtøku av før-oysku undirgrundini — og uttan at »fornerma« danir og uttan orð ella eið frá dønum um loysing.

ENDAMÁL javnaðarfloksins við hesum sjálvsagda tiltaki er ikki, sum Dimma sigur, »at faa en forpusket fjer i hatten eller en hurtig visnende (national) rose i knaphullet«, men bert at tryggja børnum okkara tað, ið teirra er. Tí uttan mun til, hvussu fyrirmyndarligt samstarv okkara annars kann vera við annan ríkispart, má altíð liggja á okkum at byrgja fyrri kanska óhepnun avleið-ingum av møguligum seinni óvænt-aðum broytingum ríkispartanna millum — broytingum, sum hvør-ig parturin til ta tíð kanska als onga á-virkan fær á. Hetta skilja danir, um ikki fyrr so nú, og hetta skilja eisini allir føroyingar — eisini sambands-fólk, bert ikki sambandska floks-apparatið.

VIT nokta ikki fyrri, at føroyingar

hava orsök til at kenna seg ríkari eftir yvirtøkuna av undirgrundini, um hetta ikki kemur at merkjast materielt í gerandisdegnum — men heldur ikki skeiva vegin, sum sam-bandið hóttir við, tí higartil hevir bert sambandið og ikki Danmark hótt við figgarligum revsitaløkum afturfyrri yvirtøkuna.

OG tá samanum kemur, átti sam-starv okkara við danir at snúð seg um annað og meira enn bert krónur og oyru. Higartil hevir helst meira fløtt til okkara, hóast aðrir við ávis-um rætti kanska halda tað øvugta. Men hvussu er og ikki, so eru brøðrabond okkara við danska fólk-ið helst so sterk, at hesi ikki nakran-tíð lata seg læsta av sjálvgjærdum uppsitarahóttanum um líkt og ólíkt frá sambandinum, um vit sum fólk í størri ríki halda fram á teirri tjóð-skaparleið, sum ikki kann skákast av, um vit skulu hugsa um nakra menning sum fólk — ikki sum ein-oygdur nationalistar ella »einkii«, men sum tjóð við neyðugum og sjálvsögðum tokka til tað land, okk-um varð givið — hetta land, sum vit mugu og skulu taka okkum ábyrgd-ina av.

sosigaley

Mikil hávi um einki

Undir hesi yvirskriftini skrivur Dimmalætting m.a. um húsakeyp við SEV:

Hóast undirskriftir, mót-mæli og dúgligt fundar-virksemi, fær keypið av grannskoðarabygningin-um við Landavegin ongar fylgjur fyrri SEV.

Eins og mamman og pápin siga »góðu børn, hatta mugu tit ikki gera aftur« tá bornini hava verið óskikkilg, tykist mannagongdin hava verið í miklu fundarrokan SEV-umbóðsnevndarinnar í sambandi við keypið av grannskoðarabygningin-um við Landavegin.

Ellu sum onkur annar plagar at siga: »stormur í einum vatnglas«. Tí keypt er keypt, og keypið fær ongar fylgjur, hvørki fyrri SEV ella almenna kommunala myndugleik-an.

At úrslitið bleiv tað sum tað bleiv, ivaðust vit heldur ikki í. Hetta er bert eitt dømi afturat um, at í Fø-oyum fær einki fylgjur (um brotsverkið er í minsta lagi ein milliön, væl at merkja).

Yvirskriftini eru vit ikki samd við Dimmu í. Rætt er tað, at mikil hávi hevir verið gjørdur úr hesum máli, men hetta var sannli-ga ikki um »einki«. Málið snúði seg millum annað um, um Umbóðsráðið bert var eitt eiti. Og tað vita vit nú, at tað er, og eitt húsakeyp, sum var einar sjei til átta milliönir ov dyrt. Hetta átti eisini at verið eitt slag av pengum, og ikki minst hjá SEV. Er SEV ikki tú og eg?

Amts-prát

Dimmalætting skrivur í oddagrein um undirgrund-arspurningin:

Efter hvad det forlyder skal drøftelser nu genop-tages mellem færøske

myndigheder og rigs-myndighederne om fær-øsk »overtagelse« af undergrunden. Sagen har i nogle år verseret mellem parterne, dog uden et til-fredsstillende resultat for dem, der fra færøsk side har rejst spørgsmålet. Hvilken gavn det ønskede resultat ville bringe det færøske samfund har ind-til nu været temmelig slør-et, dog har alle mere eller mindre løsrivelsestender-ende politiske partier med større eller mindre held gjort flittig brug af spørgsmålet som valg-agitationsmoment og gjort det til en slags natio-nalt højdepunkt, som de siger sig stile imod.

Fra rigsmyndigheder-nes side er sagen blevet betragtet som alvorlig og principiel i det herskende samhörighedsforhold; og regeringsledere fra for-skelligt politisk hold har hidtil givet udtryk for, at fælles ejendomsret til undergrunden er en af støttepillerne for rigs-

fællesskabets beståen.

Skal tað ikki vera okk-um føroyingum loyvt at hava eina meining, tá tal-an er um eitt mál, sum av »rigsmyndighederne bliv-er betragtet som alvorligt og principielt«?

Tá Dimmalætting sigur, at undirgrundin er »en af støttepillerne for rigs-fællesskabets beståen« kann ein leggja afturat, at hetta kann heldur ikki vera orsök til, at vit ikki tala við danir um henda spurning. Sáttmálin Fø-oyar og Danmarkar mill-um kann ikki skiljast sum hin ævigi sannleikin í ævigar tíðir, men eigur at verða endurskoðaður tá annar parturin heldur tað vera beint.

Úr vón og viti

Skúlablaðið gevur í oddagrein politikarun-um av grovflini. Utan aðra viðmerking enn vónini um, at hetta kann føra til eitt orða-skifti, taka vit nøkur brot:

Nýggir landspolitik-arar valdir — nýtt landsstýri skipað — stóðugt fleiri sparingar á skúlaøkinum — tað syndarligasta við hes-um spariskrimli er, at fáur tykist varnast, at sparingarnar niva harðast tey óseku — Børnini í skúlaaldr skulu liða undir øllum kleyvarskapinum, landsins kosnu menn hava framt í verki nú í mong ár.

Skal hetta verða gongdin framyvir, so verður litið eftir av Fólkskúlanum um nøkur ár. — Tað er líkt til, at flestu umráðandi samfelagsligu framtíð-artilbøðini verða tikin frá børnunum í hesum

døgum — TAD SKAL JÚ SPARAST — Litil verður dugurin í øllum hesum, um tann ungi føroyingurin um nøkur ár fer at ivast, hvørt hann hevir stavað bygdarnavn sitt rætt ella ikki.

Tit høgu harrar, ið ráða fyrri borgum, tit munnu hava svølt bitar so stórar, at alt stendur tykkum fast í vælindi — tit hava jú av sonnum misskilt tignarligu samfelags-ligu uppgávu tykkara — tey yngstu lesandi eiga ongan lutin í egnu fávitstu tykkara — tað eru ikki børnini í samfelagnum, ið spar-ast skulu burtur — tit mugu heldur fara at sópa í egnum flóri.

TIT ERU LAGSTIR Í VELTUNA AT TAKA UPP EPLI, AÐUR ENN URTIN ER SPROTTIN.

